

Тема 8: Інформаційне забезпечення наукових робіт

Інформація

- є теоретичним і експериментальним підґрунтям для досягнення мети наукових досліджень і вирішення поставлених завдань;
- це певні відомості про об'єкти, явища навколишнього середовища, їх параметри, якість і стан ;
- створюється в результаті діяльності наукових колективів, окремих вчених і фіксується в системі точних понять, тверджень, теорії, гіпотез;
- є загальнонауковим поняттям, яке включає не тільки відомості, а й збір, збереження та переробку.

Наукова інформація

технічна інформація –

характеризує
фізичні
процеси в
різних
об'єктах при
створенні
продукції із
вихідних
КОМПОНЕНТІВ

економічна інформація –

це відомості
про
економічний
розвиток
суспільства і
його
ефективність

соціальна інформація –

відомості про
людину,
колектив і
суспільство в
цілому, як
об'єкт
дослідження

Документи поділяються на:

- *первинні* - в яких містяться результати наукових досліджень і розробок, нові наукові дані, ідеї, факти. На основі цих документів формується первинна інформація;
- *вторинні* - де містяться аналітико-синтетичні і логічні матеріали, які вже оброблені на основі первинних документів.

Організація етапу збору і відбору інформації:

- визначення кола питань, що будуть вивчатись;
- хронологічні межі пошуку необхідної літератури;
- уточнення можливості використання літератури зарубіжних авторів;
- уточнення джерел інформації (книги, статті, патентна література, стандарти тощо);
- визначення ступеню відбору літератури — всю з даного питання, чи тільки окремі матеріали;
- участь в роботі тематичних семінарів і конференцій;
- особисті контакти із спеціалістами з даної проблеми;
- вивчення архівних документів, науково-технічних звітів;
- пошук інформації в Інтернеті.

При пошуку інформації слід дотримуватись певних принципів її формування, а саме:

- *актуальність* інформації має реально відображати стан об'єкта дослідження в кожен момент часу;
- *достовірність* — це доказ того, що названий результат є істинним, правдивим;
- інформація має *точно відтворювати об'єктивний стан і розвиток* об'єкта;
- *інформаційна єдність*, тобто подання інформації у такій системі показників, при якій виключалась би ймовірність протиріч у висновках і неузгодженість первинних і одержаних даних;
- *релевантність даних*, тобто одержання інформації за запитом користувача, включаючи роботу зданими, які не належать до дослідження.

Методи нагромадження первинної інформації є:

- *Опитування* — це метод отримання первинної соціологічної інформації, що ґрунтується на письмовому або усному зверненні до певної спільності людей.
- *Спостереження* — це аналітичний метод, за допомогою якого вивчають і фіксують сучасний стан об'єкта в результаті минулого, в реальних ситуаціях.
- *Експеримент* — це нагромадження даних у контрольованих умовах, змінюючи один або декілька чинників.
- *Імітація* - метод, оснований на використанні ЕОМ, який відтворює застосування різноманітних чинників не у реальних умовах.
- Ефективним методом збирання первинної інформації є *аналіз документів* .

Для успішного проведення опрацювання інформації слід дотримуватися певної послідовності. Спочатку інформація проходить стадію попередньої підготовки до опрацювання, яка включає в себе вирішення двох основних завдань:

- *перевірку інструментарію на точність, повноту та якість заповнення;*
- *кодування інформації, тобто її формалізація.*

Після завершення кодування починається безпосередня обробка первинної інформації — *ручна або машинна.*

Опрацювання інформації дає надійні підстави для її узагальнення, яке здійснюється у кількох формах, що фіксують різний рівень аналізу.

Процедура інтерпретації має відповідати певним вимогам:

- характер оцінки та інтерпретації мають визначатися в загальних рисах уже на стадії розробки програми та концепції дослідження, де окреслюються принципові характеристики досліджуваного об'єкта;
- слід максимально повно визначити цей об'єкт та відповідний предмет дослідження;
- слід пам'ятати про багатозначність отриманих даних і потребу їх інтерпретації з різних позицій.

Зміст результатів дослідження

включає:

- короткий виклад проблемної ситуації;
- перелік цілей і завдань дослідження;
- опис характеристик вибіркової сукупності;
- розподіл відповідей на запитання анкети або інтерв'ю, результати аналізу документів і спостережень у відсотковому викладі.

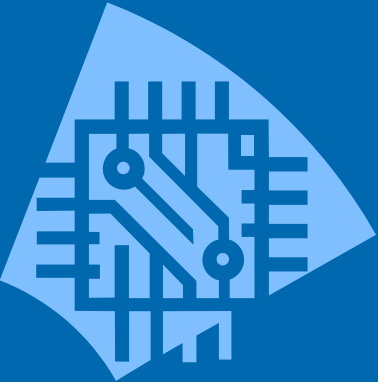
Вміння працювати з літературою — складний творчий процес. Вивчення наукової літератури дозволяє:

- виявити здобутки науки, її досягнення і недоліки;
- визначити основні тенденції у поглядах фахівців на проблему, з огляду на те, що вже досягнуто в науці;
- визначити актуальність і рівень вивченості проблеми;
- допомагає вибрати напрям, аспекти дослідження;
- забезпечує достовірність висновків і результатів науковця, зв'язок його концепції із загальним розвитком науки.

При цитуванні слід дотримуватись таких правил:

- цитати повинні бути точними;
- не можна перекручувати основний зміст поглядів автора;
- використання цитат має бути оптимальними, тобто визначатись потребою наукової теми;
- слід точно зазначити джерело цитування;
- цитати мають вписуватись у контекст теми дослідження.

Форми обміну науковою інформацією

- *Наукова доповідь*
- *Монографія*
- *Стаття*
- *Реферат*
- *Науковий звіт*
- *Методичні розробки*
- *Довідник*
- *Брошура*
- *Дисертація*
- *Рецензія*

